

Nr 161.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående efterskänkande i vissa fall av kronans rätt till danaarv; given Stockholms slott den 26 februari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—5:o hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Felix Hamrin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anför:

1:o.

Den 4 oktober 1905 avled änkan Maria Larsson, född Jönsdotter, från Påarp i Välluvs socken av Malmöhus län, efterlämnande jämlikt en efter henne den 26 januari 1906 upprättad bouppteckning såsom stärbhusdelägare två halvsyskon, handskmakaren Axel Peter Hornberg och Alfrida Hornberg, båda å okänd ort i Amerika. Tillgångarna i boet, som uppgåvos av smeds-

Danaarv efter änkan Maria Larsson, född Jönsdotter, från Påarp i Välluvs socken.

mästaren N. S. Hellström i Välluv, hos vilken änkan Larsson innebott, uppginge enligt bouppteckningen till 2,326 kronor 50 öre och skulderna upptogos till 1,641 kronor 97 öre. Bland skulderna fanns en post av följande lydelse: »Till N. S. Hellström för vård av den avlidna från den 26 maj 1904 till den 4 oktober 1905 à 3 kronor 50 öre för dag eller enligt räkning 1,736 kronor, därå avbetalt den 27 juni 1905 350 kronor». Behållningen i boet utgjorde 684 kronor 53 öre.

I bouppteckningen finnes antecknat, att den avlidna i livstiden uttalat som sin vilja, att allt vad i boet funnes efter hennes död skulle tillfalla förbemälda Hellström såsom en skälig ersättning för vården om henne i hennes hjälplösa tillstånd efter återkomst från sjukhuset i Hälsingborg, där hon fått ena benet amputerat, samt att Hellström vid bouppteckningsförrättningen yrkat, att sagda utsago skulle tillmätas vitsord av muntligt testamente.

Den 13 februari 1906 förordnades av Luggude häradsrätt lantbrukaren Olof Åkesson i Påarp att i egenskap av god man för änkan Larssons ovan nämnda, å utrikes ort vistande halvsyskon bevaka deras rätt med avseende å arvet. Sedan kungörelse om arvet jämlikt ärvdabalken 15 kap. 5 § utfärdats, vilken kungörelse varit införd i post- och inrikestidningar tre gånger och sista gången den 25 maj 1906, har enligt av vederbörande domhavande lämnad uppgift någon arvinge icke inom föreskriven tid anmält sig för tagande av arv efter den avlidna, i följd varav ifrågavarande arvsmedel tillfallit kronan såsom danaarv.

I en den 3 november 1930 till Kungl. Maj:t inkommen ansökning har nu Hellström anhållit, att Kungl. Maj:t måtte till förmån för honom helt eller delvis avstå från sin rätt till kvarlåtenskapen efter änkan Larsson.

Till stöd för ansökningen har sökanden anfört i huvudsak följande:

Änkan Larsson hade en längre tid innebott hos sökanden och hans hustru samt av dem erhållit vård och hjälp. För att visa sin erkänsla härför hade hon bestämt, att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla sökanden. Detta hade hon uttryckligen förklarat i närvaro av förre lantbrukaren Nils Svenssons i Påarp hustru Elna Svensson och Pernilla Olsson i Köpinge Raus, men dessa personer hade på grund av sin höga ålder icke velat uppträda inför häradsrätten och beediga förordnandet i fråga. Elna Svensson hade emellertid vid uppteckningen av boet efter änkan Larsson i bouppteckningsförrättarens och värderingsmännens närvaro muntligen intygat förordnandet, varjämte sökanden av Elna Svensson och Pernilla Olsson bekommit skriftliga, vederbörligen bevittnade intyg om samma förordnande. Sistberörda intyg hade sökanden överlämnat till bouppteckningsförrättaren, varefter desamma förkommit och icke kunnat tillrättaskaffas. Sökanden, som vore född den 16 februari 1865, hade på grund av sjukdomsfall inom familjen och de svåra tidsomständigheterna nödgats skuldsätta sig och levde nu under mycket tryckta ekonomiska förhållanden, varför han vore i behov av den hjälp, som genom bifall till ansökningen kunde beredas honom.

Medelst påskrift å ansökningshandlingen hava kommunalstämmeordföranden i Välluv G. Nilsson och förmanen L. J. Gullberg i Påarp be-

styrkt sanningsenligheten av sökandens uppgifter rörande hans ekonomi samt intygat, att han fört ett nyktert och i allo ordentligt levnadssätt. Vid ansökningsen har därjämte fogats ett den 6 mars 1929 daterat intyg av ovanbemälda Olof Åkesson, vari denne förklarar, att änkan Larsson vid ett par tillfällen till honom yttrat, att den, som vårdade henne till hennes död, skulle erhålla det hon efterlämnade, samt att Åkesson icke hade något att invända mot att ifrågavarande medel utbetaltes till sökanden.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har den 16 januari 1931 avgivit infordrat utlåtande över ansökningsen samt därvid överlämnat ett från vederbörande landsfiskal inhämtat yttrande.

Landsfiskalen har i detta yttrande anført, att därest så kunde ordnas, att sökanden tillerkändes äganderätten till de arvsmedel, som nu förvaltades för syskonen Hornbergs räkning, detta vore önskvärt, synnerligen som sökandens ekonomiska ställning avsevärt försämrats sedan tiden för boutredningen efter änkan Larsson. Beträffande syskonen Hornberg har landsfiskalen meddelat, att dessa, enligt vad han inhämtat, för cirka 65 år sedan avrest till Amerika och att båda då varit omkring 40 år gamla. De skulle alltså, därest de ännu levde, hava överskridit en ålder av 100 år. Båda hade vid avresan varit ogifta.

För egen del har länsstyrelsen anført:

Av den i ärendet förebragta utredningen finge anses ådagalagt, att sökanden försummat att genom vittnesförhör inför domstol såsom muntligt testamente få befast änkan Larssons, enligt sökandens påstående i livstiden uttalade vilja, att allt vad i boet kunde finnas vid hennes död skulle tillfalla sökanden såsom skälig ersättning för vården om den avlidna under hennes sjukdom från den 26 maj 1904 till hennes död den 4 oktober 1905. Däremot hade sökanden, såsom också framginge av bouppteckningen, tillerkänts ersättning för den ifrågavarande vården med en efter den tidens prisförhållanden ganska högt tilltagen ersättning av 3 kronor 50 öre per dag. På grund härav ansåge sig länsstyrelsen icke kunna tillstyrka framställningen, synnerligast som sökanden finge anses hava på tillfredsställande sätt blivit gottgjord för de tjänster, han lämnat änkan Larsson.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i ett den 26 september 1931 avgivet utlåtande, under åberopande av vad länsstyrelsen anført, avstyrkt bifall till framställningen.

Enligt en vid berörda utlåtande fogad, till kammaradvokatfiskalsämbetet ställd skrift från numera avlidne Olof Åkessons stärbhus har kvarlåtenskapen efter änkan Larsson numera stigit till ett belopp av 1,194 kronor 25 öre.

Sökanden har visserligen icke kunnat styrka, att änkan Larssons yttersta vilja varit, att sökanden efter hennes död skulle erhålla all hennes kvar- *Departements-
chefen.*

låtenskap, men hans påstående härutinnan vinner stöd dels av den i bouppteckningen efter änkan Larsson gjorda anteckningen om hennes uttalande i berörda avseende dels ock av godemannen Olof Åkessons intyg, att änkan Larsson vid ett par tillfällen till honom yttrat, att den, som vårdade henne till hennes död, skulle erhålla det hon efterlämnade. Vid sådant förhållande torde den omständigheten, att sökanden, enligt vad bouppteckningen efter änkan Larsson utvisar, redan tillerkänts viss del av hennes kvarlåtenskap såsom ersättning för den vård, han givit henne, icke böra hindra, att han kommer i åtnjutande av jämväl nu ifrågavarande del av samma kvarlåtenskap. Att sökanden, som uppnått 67 års ålder, är väl i behov av den ekonomiska hjälp, som skulle beredas honom genom ett avstående till hans förmån av kronans ifrågavarande rätt, framgår — förutom av hans egna uppgifter — såväl av landsfiskalens yttrande i ärendet som av det av G. Nilsson och L. J. Gullberg avgivna intyget.

Då jag på grund av vad i ärendet sålunda förekommit finner billighets-skäl tala för bifall till sökandens framställning, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till danaarv efter änkan Maria Larsson, född Jönsdotter, från Påarp i Välluvs socken av Malmöhus län må efterskänkas till förmån för smedsmästaren N. S. Hellström.

2:o.

Danaarv efter lägenhetsägaren Carl Erik Larsson från Gölja i Simtuna socken.

Den 5 juli 1917 avled lägenhetsägaren Carl Erik Larsson från Gölja i Simtuna socken av Västmanlands län utan att, såvitt en efter honom den 23 juli samma år upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna några kända arvingar. Enligt bouppteckningen utgjorde behållningen i boet 1,547 kronor 7 öre.

Genom ett den 13 april 1915 upprättat och av två vittnen styrkt testamente hade Larsson förordnat, att vid hans död all kvarlåtenskap i boet skulle med full äganderätt tillfalla hans fosterson Johan Verner Johansson, dock med skyldighet för denne att försörja och vårda Larsson intill hans död.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 23 januari 1931 dagtecknad skrift, har nu Johan Verner Johansson — med förmålan att han på grund av bristande insikt om lagens bestämmelser underlåtit att bevaka ovanberörda testamente samt att vid sådant förhållande Larssons kvarlåtenskap, vilken Johansson vid Larssons död omhändertagit och fortfarande innehade, torde tillkomma kronan såsom danaarv — hemställt, att kronans rätt i sådant avseende måtte avstås till Johanssons förmån.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har den 7 april 1931 avgivit infor-
rat utlåtande i ärendet och därvid, under förutsättning att Kungl. Maj:t
funne det utrett, att rätt till danaarv föreläge, tillstyrkt efterskänkande
av denna rätt till förmån för sökanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har den 6 februari 1932 efter remiss
yttrat sig i ärendet och därvid överlämnat en till ämbetet insänd
skrift, däri de personer, som bevitnat förenämnda testamente, under ed-
lig förpliktelse intyga, att Larsson egenhändigt underskrivit testamentet;
att han därvid varit fullt frisk och vid sina sinnens rätta bruk; samt att
han förklarar, att testamentet innehölle hans yttersta vilja.

Vidare har kammaradvokatfiskalsämbetet företett genom vederbörande
landsfiskal införskaffad utredning rörande sökandens ekonomiska för-
hållanden, av vilken utredning framgår följande:

Sökanden vore bosatt å ett torp med 4 tunnland jord, tillhörande en
gård i Gölja, Simtuna socken. För torpet utgjorde han 5 dagsverken i
månaden. I övrigt arbetade han på sagda gård mot en dagspenning av
3 kronor 25 öre om sommaren och 2 kronor 25 öre om vintern. Sökanden
vore gift och hade fem minderåriga barn att försörja. Familjen levde i
mycket fattiga omständigheter.

För egen del har *kammaradvokatfiskalsämbetet* anført följande:

Såvitt bouppteckningen efter Carl Erik Larsson utvisade, hade denne
avlidit utan kända arvingar. Av bevis, som av ämbetet införskaffats från
vederbörande domhavande och landsfiskal, framginge därjämte, att nå-
gon arvinge till Larsson icke inom natt och år från dennes död anmält
sig till tagande av arv efter honom. Danaarvsrätt till kvarlåtenskapen
efter honom torde med hänsyn till dessa omständigheter föreligga.

Enligt vad domhavanden upplyst, hade det med den avlidnes namn un-
dertecknade, den 13 april 1915 dagtecknade testamentet, varav kammar-
advokatfiskalsämbetet den 11 april 1931 erhållit del, icke bevakats efter
honom.

Vad anginge själva ansökningen så, enär sökanden i livstiden stått den
avlidne nära samt, såvitt framginge av testamentet och förberörda av
testamentsvittnena utfärdade intyg angående tillkomsten av samma
testamente, dennes önskan varit, att sökanden skulle erhålla all hans
kvarlåtenskap, tillstyrkte ämbetet bifall till ansökningen.

På grund av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t *Departements-*
måtte föreslå riksdagen medgiva, *chefen.*

att kronans rätt till danaarv efter lägenhetsägaren
Carl Erik Larsson från Gölja i Simtuna socken av
Västmanlands län må efterskännas till förmån för
Johan Verner Johansson.

3:o.

Danaarv efter hemmansägaren Anders Gustaf Risberg från Västra Rölunda i Frändefors socken.

Den 3 oktober 1919 avled hemmansägaren Anders Gustaf Risberg från Västra Rölunda i Frändefors socken av Älvsborgs län. Enligt den efter honom den 17 januari 1920 upprättade bouppteckningen efterlämnade han såsom stärbhusdelägare sin hustru Britta Maria Risberg och sin moder Maria Andersdotter, vilken sistnämnda vistades å okänd ort i Danmark. För bevakande av hennes rätt i boet förordnade vederbörande häradsrätt en god man, vilken alltsedan arvsskifte den 24 mars 1921 verkställets jämväl förvaltats hennes arvsmedel. Enligt av gode mannen lämnad redovisning uppgingo dessa medel den 1 januari 1931 till 6,077 kronor 56 öre.

Sedan kungörelse i enlighet med 15 kap. 5 § ärvdabalken utfärdats där om att arv tillfallit Maria Andersdotter och denna kungörelse varit i allmänna tidningarna införd tredje gången den 24 januari 1921, har varken Maria Andersdotter eller annan anmält sig till arvets erhållande, i följd varav nämnda arvsmedel tillfallit kronan såsom danaarv.

I en till Kungl Maj:t ställd, den 1 april 1931 dagtecknad skrift har änkan Britta Maria Risberg anhållit, att Kungl. Maj:t måtte till hennes förmån avstå från den del av kvarlåtenskapen efter hennes man, som utgjorde danaarv.

Till stöd för ansökningen har anförts bland annat följande:

Anders Gustaf Risberg hade genom testamente av sina fosterföräldrar bekommit fastigheten Västra Rölunda jämte en del löseegendom. Enligt föreskrift i testamentet skulle, därest Risberg avlede barnlös, den till honom testamenterade egendomen övergå till givarnas arvingar. Då Risberg icke efterlämnat några barn, hade i följd härav så gott som all egendom i boet efter honom tillfallit bemälda personer. Av behållningen enligt bouppteckningen, 21,448 kronor 95 öre, hade vid arvsskiftet endast 8,974 kronor återstått att fördela mellan sökanden och Maria Andersdotter. Under äktenskapet hade sökanden och hennes man förkovrat den egendom, som mannen erhållit i testamente. Sålunda hade alla byggnader å fastigheten nybyggts. Det hade därför känts tungt för sökanden att mista denna egendom. De medel, hon erhållit i giftorätt efter mannen, hade under de senare åren förminskats, vadan utsikterna för framtiden tedde sig allt annat än ljusa för henne.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län har den 30 april 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet och därvid överlämnat ett från landsfiskalen i Frändefors distrikt inhämtat yttrande. Av detta yttrande jämte därvid fogad polisrapport över verkställd undersökning beträffande sökandens ekonomiska förhållanden framgår följande:

Sökanden bodde i egen stuga om ett rum och kök. Stugan vore uppförd å ofri grund och icke taxerad. Förutom denna stuga med däri befintligt nödtorftigt lösöre ägde sökanden enligt egen uppgift 7,000 kronor, innestående i bank. Hon hade hittills vårdat sig själv, men som hon vore 64 år gammal räknade hon med att hon snart skulle behöva anställa någon

person, som kunde vårda henne. Hennes levnadskostnader skulle då enligt hennes beräkning uppgå till omkring 1,500 kronor för år.

För egen del har länsstyrelsen anfört:

Av landsfiskalens undersökning rörande sökandens ekonomiska förhållanden framginge, att hon vore ägare till ett kapital av omkring 7,000 kronor. Då hon på grund av sin ålder icke kunde genom arbete förtjäna något till sitt livsuppehälle, vore hon alltså hänvisad att bestrida sina levnadskostnader med avkomsten av nämnda kapital eller omkring 300 kronor, vilket belopp dock helt säkert icke kunde räcka, utan måste hon även tära på kapitalet. Detta komme ännu mera att bliva fallet, då hon räknade med att snart behöva anställa särskild person för sin vård. Ett bifall till ansökningen skulle därför för henne innebära en avsevärd lättning i hennes ekonomiska bekymmer på ålderdomen. Då länsstyrelsen funne vissa skäl och billighet tala för bifall till ansökningen, hade länsstyrelsen intet att erinra mot ett efterskänkande av kronans rätt till danaarv i föreliggande fall.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i ett den 16 oktober 1931 avgivet infortrat utlåtande anfört följande:

Därest Anders Gustaf Risberg avlidit efter den 31 december 1920, hade sökanden jämlikt lagen den 11 juni 1920 om makes arvsrätt varit berättigad till hälften av nu ifrågakvarande arvsmedel. Med hänsyn härtill samt till övriga i ärendet förekommande omständigheter, ansåge sig ämbetet kunna tillstyrka ett efterskänkande av danaarvet i fråga till förmån för sökanden.

På grund av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t *Departements-* måtte föreslå riksdagen medgiva, *chefen.*

att kronans rätt till danaarv efter förre hemmansägaren Anders Gustaf Risberg från Västra Rölanda i Frändefors socken av Älvsborgs län må efterskännas till förmån för hans efterlevande änka Britta Maria Risberg.

4:o.

Den 8 april 1914 avled snickaren Anders Fredrik Jansson från Toltorpet på Ubbetorps ägor i Tjällmo socken av Östergötlands län, efterlämnande enligt en efter honom den 20 maj 1914 upprättad bouppteckning såsom stärbhusdelägare änkan i ett senare gifte Hilda Lovisa Jansson samt en son i ett föregående gifte Johan Jansson, vilken vistades å okänd ort i Nordamerika. Behållningen i boet utgjorde enligt bouppteckningen 797 kronor 54 öre men upptogs i instrument över den 17 maj 1915 förrättat arvskifte efter Anders Fredrik Jansson till 801 kronor 9 öre.

Sedan genom Finspångaläns häradsrätts lagakraftvunna beslut den 24 november 1927 förklarats, att Johan Jansson skulle för död anses

**Danaarv efter
snickaren
Anders Fred-
rik Jansson
från Tol-
torpet i Tjäll-
mo socken.**

samt hans dödsdag antagas vara den 9 april 1908, förrättades den 31 augusti 1928 bouppteckning efter honom, varvid såsom stärbhusdelägare upptogs Anders Fredrik Jansson. Några tillgångar eller skulder voro icke vid bouppteckningsförrättningen kända. Sistnämnda dag gjordes i anledning av häradsrättens beslut om dödförklaringen ett tillägg till bouppteckningen efter Anders Fredrik Jansson, däri såsom stärbhusdelägare angåvos änkan Hilda Lovisa Jansson samt till namn, antal och vistelseort okända arvingar, för vilka god man förordnades.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av kammaradvokattfiskalsämbetet med utlåtande den 6 augusti 1929 överlämnad ansökning anhöll sedermera Hilda Lovisa Jansson, att Kungl. Maj:t täcktes till hennes förmån avstå från den del av kvarlåtenskapen efter hennes man, som utgjorde danaarv.

Kammaradvokattfiskalsämbetet anförde i sitt berörda utlåtande, bland annat, att då enligt vad i ärendet vore upplyst någon arvinge efter Anders Fredrik Jansson icke inom natt och år från dödsfallet anmält sig till tagande av arv efter honom, hälften av behållningen i boet efter honom, sedan Hilda Lovisa Jansson erhållit sin fördel av bo oskifta och sin rätt till morgongåva, syntes tillkomma kronan såsom danaarv.

I anledning av den gjorda ansökningen avlät Kungl. Maj:t till 1930 års riksdag en den 14 februari nämnda år dagtecknad proposition, nr 105, däri Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslog riksdagen medgiva, att kronans rätt till danaarv efter Anders Fredrik Jansson måtte efterskänkas till förmån för Hilda Lovisa Jansson.

I skrivelse den 2 april 1930, nr 122, anmälde riksdagen, att riksdagen bifallit berörda förslag, och den 16 i samma månad avlät Kungl. Maj:t meddelande till länsstyrelsen i Östergötlands län om vad Kungl. Maj:t och riksdagen sålunda beslutat.

Emellertid hade Hilda Lovisa Jansson redan den 1 april 1930 avlidit, efterlämnande enligt en den 18 juni 1930 upprättad bouppteckning såsom stärbhusdelägare dottern Elisabeth Linnéa Lundquist, född Jansson.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 7 april 1931 dagtecknad skrift har nu hembiträdet Anna Sofia Jansson — under uppgift att hon vore dotter utom äktenskap till Anders Fredrik Jansson samt att hon vore obemedlad och icke för sitt uppehälle hade annan inkomst eller ägde andra tillgångar än den lilla lön, hon förtjänade som hembiträde — anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes till hennes förmån avstå från den del av kvarlåtenskapen efter Anders Fredrik Jansson, som utgjorde danaarv.

Vid ansökningen har fogats ett av kyrkoherden i Tjällmo församling den 3 februari 1931 utfärdat intyg, vilket bestyrker sökandens påstående, att hon, som vore född den 7 mars 1893, vore dotter utom äktenskap till Anders Fredrik Jansson.

Med förmålan, att i bouppteckningen efter Anders Fredrik Jansson av misstag eller förbiseende icke omnämnts dennes och Hilda Lovisa Janssons

dotter Elisabeth Linnéa, numera gift Lundquist, har sökanden i ärendet vidare företett dels ett av kyrkoherden i nyssnämnda församling den 4 mars 1931 utfärdat intyg, vilket giver stöd för riktigheten av Anna Sofia Janssons ifrågakomna uppgift, dels ock en av Elisabeth Linnéa Lundquist den 30 mars 1931 undertecknad handling av följande lydelse:

»Härmed får jag förklara, att jag icke har något att erinra emot, att arvet efter snickaren Anders Fredrik Jansson från Tolltorpet, Ubbetorp, Tjällmo socken, vilken avled den 8 april 1914 helt tillfaller min halvsysster Anna Sofia Jansson.»

Överståthållarämbetet har den 6 maj 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet och därvid överlämnat en av polismyndigheten i Stockholm rörande Anna Sofia Jansson upprättad polisrapport, av vilken framgår, att Anna Sofia Jansson vid polisförhör uppgivit, att hon vore dotter till ogifta Charlotta Vilhelmina Johansdotter och Anders Fredrik Jansson, vilka vid tiden för Anna Sofia Janssons födelse sammanbott; att, sedan modern efter något år avlidit, Anna Sofia Jansson uppfostrats hos fadern och vistats i hemmet till år 1907; samt att hon därefter haft anställning å olika platser såsom hembiträde och ensam sörjt för sitt uppehälle.

I sitt nyssberörda utlåtande har överståthållarämbetet anfört, att ämbetet icke hade något att erinra mot bifall till framställningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i ett den 31 juli 1931 avgivet infortrat utlåtande anfört bland annat följande:

Då änkan Hilda Lovisa Jansson avlidit redan innan frågan om avstående till hennes förmån av kvarlåtenskapen efter Anders Fredrik Jansson blivit slutligen avgjord, torde samma kvarlåtenskap fortfarande tillkomma kronan såsom danaarv. Med hänsyn till i ärendet upplysta omständigheter hade ämbetet icke något att erinra mot bifall till ansökningsen.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, Departements-
chefen.

att kronans rätt till danaarv efter snickaren Anders Fredrik Jansson från Tolltorpet på Ubbetorps ägor i Tjällmo socken av Östergötlands län må efterskänkas till förmån för hembiträdet Anna Sofia Jansson.

5:o.

Den 20 juli 1920 avled hemmansägaren Johan Alfred Eriksson från Lilla Nora i Ytterenhörna socken av Södermanlands län, efterlämnande såsom enda stärbhusdelägare sin hustru Amanda Karolina Eriksson. Tillgångarna i boet utgjordes enligt bouppteckningen, vilken upprättades först den 5 april 1930, av fastigheten Lilla Nora nr 1 med taxeringsvärde av Danaarv efter
hemmans-
ägaren Johan
Alfred Eriks-
son från Lilla
Nora i Ytter-
enhörna
socken.

3,300 kronor jämte viss obetydlig löseegendom. Behållningen i boet uppgick till 3,041 kronor.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 27 augusti 1931 dagtecknad skrift har nu änkan Eriksson — med förmälan, att kronan genom kammaradvokatfiskalsämbetet framställt anspråk på hälften av kvarlåtenskapen efter Johan Alfred Eriksson — anhållit, att kronans rätt till danaarv efter denne måtte efterskänkas till sökandens förmån.

Till stöd för framställningen har åberopats i huvudsak följande:

Den kronan tillkommande andelen i kvarlåtenskapen efter Johan Alfred Eriksson utgjordes så gott som uteslutande av hälften av den i boupp-teckningen upptagna fastigheten, vilken sökanden den 18 oktober 1918 inköpt och alltsedan dess bebodde. Fastigheten hade av sökanden inköpts för medel, som sökanden hopsparat under ett strävsamt liv. Redan vid 15 års ålder hade sökanden börjat att själv försörja sig, och sökanden hade därefter bland annat arbetat såsom mjölkutkörerska i Stockholm under sju år, såsom matvaruhandlerska under åtta år och såsom trikåstickerska under likaledes åtta år. År 1894 hade sökanden ingått äktenskap med Johan Alfred Eriksson. Då denne emellertid varit hemfallen åt missbruk av spritdrycker, hade sökanden efter hand helt och hållet nödgats övertaga hans försörjning; och hade sökanden sålunda under en tid av 14 år ensam burit omsorgen om makarnas uppehälle. Efter denna tid hade mannen begivit sig från Stockholm, varest makarna dittills varit bosatta, till Ytterenhörna, där han börjat arbeta. Något underhållsbidrag hade sökanden dock icke erhållit från honom. Emellertid hade sökanden kommit på tanken att för sina hopsparade medel inköpa ett litet ställe på landet. Sökanden hade satt denna plan i verket samt inköpt den ifrågakomna fastigheten. Sökanden vore nu 71 år gammal, lede av bensår och svårt hjärtfel samt vore oförmögen att genom eget arbete bidra till sitt uppehälle. Den jord, som hörde till fastigheten, utarrenderade sökanden mot ett årligt arrende av 80 kronor, av vilket belopp hälften åtginge till gäldande av skatter. Från fattigvården åtnjöt sökanden ett understöd av 20 kronor i månaden.

Vid ansökningen har fogats ett läkarbetyg samt ett av vederbörande ordförande i kommunalnämnden och fattigvårdsstyrelsen utfärdat intyg, av vilka handlingar sökandens uppgifter i tillämpliga delar bestyrkas.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har, efter inhämtande av yttrande från vederbörande landsfiskal, som tillstyrkt bifall till framställningen, i avgivet infortrat utlåtande den 11 september 1931 likaledes hemställt om bifall till ansökningen och därvid framhållit, att det med hänsyn till omständigheterna måste anses billigt, att arvet avstodes till sökanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i ett den 26 september 1931 avgivet infortrat utlåtande framhållit, att, därest Johan Alfred Eriksson avlidit efter den 31 december 1920, sökanden jämlikt lagen den 11 juni 1920 om makes arvsrätt varit berättigad till hela kvarlåtenskapen efter den avlidne, samt med hänsyn härtill och till övriga i ärendet förekomna om-

ständigheter tillstyrkt ett efterskänkande till sökandens förmån av kronans rätt till danaarvet i fråga.

På grund av vad sålunda förekommit, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, *Departements-
chefen.*

att kronans rätt till danaarv efter hemmansägaren Johan Alfred Eriksson från Lilla Nora i Ytterenhörna socken av Södermanlands län må efterskänkas till förmån för hans änka Amanda Karolina Eriksson.

Vad föredragande departementschefen under punkterna 1:o—5:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik H:son Malm.